

Proctoscopie

Onderzoek van de endeldarm en anus

Inleiding

Uw behandelend arts heeft voorgesteld om bij u een proctoscopie te doen. Tijdens dit onderzoek bekijkt de arts met behulp van een kleine kijkbuis de binnenkant van het laatste deel van de endeldarm (rectum) en de sluitspier (anus). In deze folder leest u meer over het onderzoek.

Endeldarm

De endeldarm vormt samen met de anus het laatste deel van het spijsverteringskanaal. De functie van dit laatste deel van de darm is om het restant van voedsel, waar alle voedingsstoffen zijn uitgehaald, te bewaren en op een door u gewenst moment te lozen wanneer u ontlasting krijgt. De Griekse benaming voor rectum is proctos, vandaar de term proctoscopie.

Proctoscopie

Proctoscopie is een inwendig onderzoek van het laatste deel van de endeldarm. Het onderzoek wordt gedaan met behulp van een proctoscoop. Dit is een korte plastic kijkbuis van 10 cm met daarin een lampje. Hiermee wordt het slijmvlies van de endeldarm bekeken. Ook is het mogelijk om meteen een kleine ingreep te doen, zoals het behandelen van aambeien. Via de proctoscoop kan de arts ook stukjes weefsel wegnemen voor laboratoriumonderzoek.

Het onderzoek kan als onaangenaam ervaren worden, maar is niet pijnlijk.

Mogelijke afwijkingen

- **Aambeien** (hemorroïden)

Aambeien zijn uitstulpingen van het slijmvlies aan de binnenkant van de darm, in de anus. Ze zijn gevuld met bloed en zwellen op tijdens persen en

hoesten. Aambeien zijn een soort spataderen in de anus en zijn ongevaarlijk. Echter het kan vervelende klachten geven zoals jeuk, pijn, branderigheid en soms bloedverlies bij de ontlasting.

- **Scheurtje in de anus** (fissuur)

Een anale fissuur is een scheurtje in het slijmvlies van de anus. Dit ontstaat meestal door hardere ontlasting en veel persen, vaak in combinatie met een verhoogde kringspierspanning. Zo'n fissuur geeft vooral scherpe pijn tijdens het krijgen van ontlasting en kan ook bloedverlies geven na de ontlasting (bijvoorbeeld aan het toilet papier). Soms geeft het jeuk en irritatie rondom de anus. Indien het onderzoek door zo'n scheurtje te pijnlijk is, voert uw chirurg het onderzoek niet uit. De chirurg behandelt dan eerst de fissuur en de proctoscopie wordt dan uitgesteld.

- **Uitstulpingen van de darm** (prolaps)

Als de wand van de endeldarm of de bekkenbodem is verzwakt gaat de endeldarm verzakken en uitstulpen. Dit geeft een gevoel alsof er een prop in de anus zit en soms is dit ook zichtbaar. Naast klachten als jeuk en pijn kan er incontinentie optreden van slijm of ontlasting.

- **Ontsteking van het rectum** (proctitis)

Het slijmvlies van het laatste deel van de endeldarm kan ontstoken raken. Hierdoor kan men een plotselinge aandrang hebben om naar het toilet te gaan. Hierbij bevat de ontlasting vaak bloed, slijm of pus bevat.

Vorbereiding thuis

Voor dit onderzoek is voorbereiding nodig met een klysma (zie kopje instructie). U mag gewoon eten en drinken. U kunt proberen de ochtend voor het onderzoek nog een keer ontlasting te krijgen. Ook tijdens de menstruatie kan het onderzoek gewoon doorgaan.

Draag op de dag van het onderzoek makkelijk zittende kleding.

We raden aan om niet op de fiets naar het ziekenhuis te komen en een begeleider mee te nemen.

Instructie klysma

Om ervoor te zorgen dat het laatste deel van de dikke darm (endeldarm) tijdens het onderzoek goed schoon is, vragen wij u om te laxeren met een Microlax (klysma). Dat is een laxerende vloeistof die via de anus in uw darm wordt gebracht. Deze vloeistof heeft een prikkelende werking op de ontlasting die nog in uw darmen zit. Het maakt uw darmen schoon. Microlax maakt harde ontlasting zacht en prikkelt het endeldarmslijmvlies, waardoor soms (heftige) aandrang opgewekt wordt. De ontlasting komt meestal binnen vijf tot twintig minuten op gang. Er kan lichte irritatie van de anus optreden. Dit verdwijnt meestal weer binnen enkele uren. Als u last heeft van een chronische darmontsteking of van kloofjes in de anus, kun tu hier meer last van krijgen.

Microlax is zonder recept verkrijgbaar bij de drogist of apotheek. Voor het gebruik heeft u een of twee stuks nodig.

Belangrijk

Breng de klysma in ongeveer **twee uur** voordat u naar het ziekenhuis gaat. Als u hevige pijn heeft, hoeft u geen Microlax te gebruiken. Als u bloedverlies heeft mag u de Microlax ter voorbereiding op het onderzoek wel gebruiken.

Inbrengen Microlax

- Haal de dop van het flesje en knijp een druppeltje uit de tube. Dit maakt het tuitje een beetje vettig, waardoor u deze makkelijker in kan brengen.
- Ga op uw linkerzij liggen en breng de tuit van het klysma voorzichtig in de anus.
- Knijp de tube leeg en trek deze weer uit de anus. Houd de tube ingedrukt als u hem terugtrekt. Hiermee voorkomt u dat de vloeistof weer terugvloeit in de tube. Er blijft altijd een beetje vloeistof achter in de verpakking. Dit is normaal, de ingebrachte hoeveelheid is voldoende voor de werking.
- Blijf na het inbrengen nog vijf tot tien minuten liggen.
- Daarna mag u naar het toilet.

Melden

U meldt zich voor het onderzoek aan de balie op de polikliniek Chirurgen en neemt plaats in de wachtruimte. U wordt door de verpleegkundige binnengeroepen. De proctoscopie wordt gedaan in de poliklinische behandelkamer, waar de benodigde medische instrumenten aanwezig zijn.

Voorafgaand aan het onderzoek heeft u een gesprek met de chirurg over uw klachten, uw ziektegeschiedenis en zal de chirurg de reden van het onderzoek bespreken.

Onderzoek

U wordt gevraagd om voor het onderzoek uw broek/rok en onderbroek te laten zakken en op de behandeltafel plaats te nemen.

U ligt op uw linkerzij met opgetrokken knieën. De verpleegkundige bedekt uw onderlichaam met een handdoek. De chirurg inspecteert de anus en het omliggende gebied zowel uitwendig als inwendig met de vinger. Vervolgens brengt de chirurg met behulp van glijmiddel de proctoscoop in en wordt het slijmvlies bekeken.

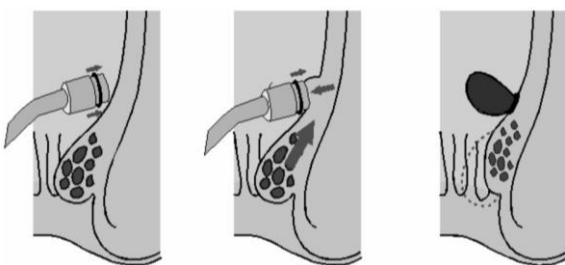
Zo nodig wordt een ingreep uitgevoerd, bijvoorbeeld bij aambeien (zie kopje rubberbandligatie). De chirurg bespreekt dit met u en voert dit ter plekke uit.

Duur onderzoek

Het gesprek met de chirurg en het onderzoek duurt ongeveer 15 minuten.

Rubberbandligatie

Aambeien kunnen direct behandeld worden tijdens de proctoscopie. De chirurg plaatst via de proctoscoop een aantal elastiekjes op het slijmvlies.

Met een klein zuigertje wordt de aambeel opgehesen en vastgezet met een elastiekje. Door dit elastiekje sterft een klein stukje slijmvlies af. Door het littekentje wat ontstaat, blijft de aambeel op de goede plek zitten, zodat u er geen last meer van heeft.

Meestal geeft dit geen pijnklachten. Mogelijke klachten na deze behandeling zijn:

- Bloedverlies;
- moeilijker kunnen plassen;
- loze aandrang en gevoel ontlasting te moeten krijgen.

Ongeveer 10% van de patiënten heeft na het plaatsen van de elastiekjes wel wat pijnklachten of een onaangenaam gevoel in de onderbuik. Dit verdwijnt doorgaans binnen 24 tot 48 uur. U mag hiervoor paracetamol innemen (maximaal 4x daags twee tabletten van 500 mg).

De elastiekjes verdwijnen na twee tot drie weken via de ontlasting. Hierbij kan tijdelijk wat bloedverlies optreden.

Belangrijk

Mochten de klachten niet overgaan of u ervaart problemen met plassen, neem dan tijdens kantooruren contact op met de polikliniek Chirurgen, telefoonnummer 0492- 59 59 61. Buiten kantooruren belt u met de Spoedeisende hulp, telefoonnummer 0492 – 59 55 71.

Fissuur

Als er sprake is van een scheurtje in de anus (fissuur), dan schrijft de chirurg een zalf voor en soms ook een middel om de ontlasting zachter te houden.

Controleafspraak

Na ongeveer zes tot acht weken heeft u een vervolgspraak op de polikliniek.

Verhinderd

Wilt u de afspraak afzeggen of wijzigen, dan vragen wij u dit zo spoedig mogelijk aan ons door te geven, maar uiterlijk 24 uur van tevoren.

Tot slot

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen dan kunt u contact opnemen met de polikliniek Chirurgen, telefoonnummer 0492 – 59 59 61.

Telefoonnummers en adressen

Polikliniek Chirurgen

Locatie Deurne

T: 0493 – 32 89 21

Locatie Helmond

T: 0492 – 59 59 61

Spoedeisende hulp

T: 0492 – 59 55 71

Locatie Helmond

Wesselmanlaan 25

5707 HA Helmond

T: 0492 – 59 55 55

Locatie Deurne

Dunantweg 16

5751 CB Deurne

T: 0493 – 32 88 88

Locatie Gemert

Julianastraat 2

5421 DB Gemert

T: 0492 – 59 55 55

